

21. **Bisschoppenkapel**: geschilderde portretten van de eerste bisschoppen van Roermond (16^e t/m 18^e eeuw), raam met wapens van bisschoppen vanaf 1853 en Sint Christoffel (Lelieveld, 1971) en - aan de muur - de wapens van de voorgangers van de huidige bisschop en beeld Maria Onbevlekt Ontvangen, patrones van het bisdom (19^e eeuw). Toegangsdeuren: rijkbewerkte panelen van vroeger koorhek (1733).

22. **Schilderij** ‘Boodschap van de engel aan Maria’ (18^e eeuw).

23. Voormalige Nicolaaskapel: op het zogeheten Martelarenaltaar van Onze Lieve Vrouw van Smarten (18^e eeuw) een **piëta** (17^e eeuw), gipsen beeld van de H. Theresia van Lisieux en keramiekbeeld van de H. Lambertus (Charles Vos, 1930). **Ramen** (Max Weiss, 1955): de Limburgse heiligen Wiro, Plechelmus, Otgerus (rechts) en Gerlachus en Servatius (links).

24. **Ossuarium**, grafplaats van alle menselijke resten die in 2005 bij de aanleg van de vloerverwarming in 21 lijkkasten zijn verzameld en herbegraven. **Plavuizen** geven hier (en door de hele kerk) de oorspronkelijke 15^e eeuwse buitenmuur aan.

25. Drie **biechtstoelen** (Petrus Vink, 1730), iconografisch geheel met de preekstoel, afkomstig uit de Minderbroederskerk.

26. **Raam** (Max Weiss, 1955) voorstellende de heilige Johannes Nepomucus, patroon van het biechtgeheim.

27. **Schilderij** ‘Hemelvaart van Christus’ (Thomas Bosschaert, 1651) met **raam** (Huub Kurvers, 2006) dat het schilderij omlijst en waarin de kleuren en lijnen uit het schilderij in abstracte vorm doorlopen.

28. **Schilderij** ‘Pinksteren: de uitstorting van de H.Geest over Maria en de apostelen’ (Jacob de Wit, 1722).

29. Beeld **St. Anna-te-Drieën** (16^e eeuw): sterke overeenkomst met de kostbare Annatrits van de Meester van Elsloo.

30. In nis **steen** uit opgravingen onder Sint Pietersbasiliek, Rome (bij graf van apostel en eerste paus, Petrus), geplaatst in 2005 als teken van verbondenheid tussen de lokale kerk en de wereldkerk.

31. Drie van vier **ramen** (Diego Semprun Nicolas, 2014/20), in dezelfde stijl als zijn ramen aan de overzijde. Meest links het thema ‘Geen grotere liefde dan zijn leven geven voor anderen’ met bovenaan de gekruisigde Christus die Zijn leven geeft voor de volkeren van de wereld en daaronder Limburgse priesters die in de Tweede Wereldoorlog hun leven gaven in het concentratiekamp vanwege hun verzetswerk, alsmede (in medaillons) enkele oorlogsheiligen. Tweede raam: ‘Brood uit de hemel om met velen te delen’ met bovenaan het manna dat uit de hemel regent om Gods volk in de woestijn op weg naar het Beloofde Land te voeden, daaronder de Wonderbare Broodvermenigvuldiging met actuele verwijzing naar bootvluchtelingen en (in medaillons) de H. Thomas van Aquino (schrijver Sacramentshymne), H. Moeder Teresa van Calcutta en H. Pater Karel Houben uit Munstergeleen. Derde raam: ‘Om te blijven herdenken’ met bovenaan de brandende doornstruik en het Joodse volk dat haastig het Paasmaal nuttigt en door de Rode Zee trekt (hier de Zuiderzee met skûtsje en tjalk), daaronder het Laatste Avondmaal en (in medaillons) H. Walfridus, H. Agnes en H. Norbertus van Gennep. Het vierde raam (aanbidding Lam, communie-uitreiking en sacramentsprocessie) moet nog gerealiseerd worden.

32. **Marmeren buste** van Angelus Graaf d’Ongnies et d’Estrees, 8^e bisschop van Roermond (Bauscheit, 18^e eeuw).

33. Renaissance **Sacramentsaltaar** (Peter van Aecken, 1595; na aardbeving van 1992 heropgebouwd) met afbeeldingen van Laatste Avondmaal, Christus, Maria en diverse heiligen. In het tabernakel wordt het Heilig Sacrament bewaard.

34. **Ramen** (Joep Nicolas, 1956): de geboorte van Christus, de verbeelding van brood en wijn en de kerkvaders.

35. **Sacramentskastje** (17^e eeuw) van binnen belegd met ivoor.

36. **Hoofdaltaar** (Leo Brom, 1953 en 1961): Naamse steen met bronzen panelen (de apostelen, Christus, Maria en zes Limburgse heiligen); in het altaar liggen onder meer relieken van de heiligen Wiro, Plechelmus en Otgerus. Rechts staat een **evangeliestandaard** (houten adelaar, 17^e eeuw) en links de ambo (Bert Kreijen, 2006). Hoog bovenin hangend houten **triomfkruis** met levensgrote Christuscorpus, vier evangelisten en in lilies eindigende balkeinden (Atelier Pierre Cuypers, 2^e helft 19^e eeuw).

37. **Bisschopszetel** (cathedra, Leo Brom, 1957) met op de rugleuning het wapen van de residerende bisschop van Roermond en (klein) de wapens van de toenmalige 23 dekenaten; **koorbanken** (17^e eeuw) en **schilderijen** ‘Kruisafname’ (naar Jan van Scorel, 1544) en ‘H. Honoratus’ (1625).

38. **Ramen** (Joep Nicolas, 1953): In het middelste raam de Drie-eenheid en de Aanbidding van het Lam met daaronder Christoffel, patroonheilige van stad en kerk. Links Maria en Michaël met de zevenkoppige draak en de heilige bisschoppen Servatius en Willibrordus. Rechts de uitbeelding van de zeven sacramenten middels Bijbelse gebeurtenissen.

39. **Concertorgel** (Verschuieren, 1955/2018), 2 klavieren, 37 registers en 2.200 pijpen.

40. **Bezoekerscentrum** (Hamers/Voorveld, 2007).

Daarmee eindigt uw rondgang. Maar... *Roermond heeft nog meer fraais uit haar rijke verleden*. Op kerkelijk gebied bv. de Romaanse **Munsterkerk** (13e eeuw met het oudste dynastieke praalgraf van Nederland), de **Caroluskapel** (één van twee Nederlandse rococokerken), de **Minderbroederskerk** (rijke plafondschildering) én **Kapel In ’t Zand** (bedevaartsoord).

Mogen velen hier putten uit de historie van het geloof en gesterkt huiswaarts keren. In het bezoekerscentrum kunt u nadere informatie, uitvoerige brochures, foto’s, ansichtkaarten en devotionalia met betrekking tot de kathedraal krijgen. Dit centrum is geopend tijdens de openstellingstijden van de kerk.

OPENSTELLING:
dagelijks van 14 tot 17 uur
EUCHARISTIEVIERING:

Zondagen en hoogfeesten om 11.30 uur.

IS DIT MONUMENT U WAT WAARD?
De toegang tot de kerk is gratis.
De exploitatie en het onderhoud vergen jaarlijks meer dan € 150.000,-. Dit is ruim 400 euro per dag! Daarom vragen we van onze bezoekers een vrijwillige bijdrage.
Help ons! Bij voorbaat hartelijk dank!

Bijdragen kunnen ook worden overgemaakt

op: IBAN: NL 34 ING 000103.05.18
t.n.v.: Kerkbestuur H. Christoforus (binnenstad)
Abdijhof 2, 6041 HG Roermond
Tel.: (0475) 33 49 24

Uitgave: Sint-Christoffelgilde, Roermond
Druk: 18e druk, augustus 2021
Tekst: Gijsbrecht Dieteren

www.kathedraal-roermond.nl

Toevallige

bezoeker

of toerist,

geboeid

door dit

mooie

historische

bouwwerk,

verlangend

naar een

oase van

stilte

in de

stadsdrukte,

christen,

op bezoek

voor gebed

in uw kerk;

zoekende

mens

die misschien

hier een

antwoord

vindt

WELKOM IN DE

KATHEDRALE KERK

VAN ST. CHRISTOFFEL

TE ROERMOND

De kathedraal aan de Markt van de stad Roermond is een indrukwekkende getuige van haar geschiedenis, een middelpunt van cultuurhistorie en geloofsbeleving!

Samen met Munsterkerk, Caroluskapel, Minderbroederskerk, Stadhuis en Prinsenhof, ligt zij in het eeuwenoude centrum van de stad en is zij de *weerspiegeling van het rijke verleden*.

Vóór 1400 bevond zich even ten westen van deze kerk een kleine parochiekerk, die echter buiten de stadsomwalling kwam te liggen. In 1410 werd daarom een nieuwe kerk gebouwd ‘binnen de muren’: de *oudst bestaande kerk in de typische Nederrijnse gotiek*, een kruisbasiliek met ingebouwde westtoren, dwarspand met driezijdige sluitingen en een driebeukig hallenkor (15^e en 16^e eeuw).

De kerk is getroffen door diverse rampen: beeldenstorm, brand, storm, verwoesting in de Tweede Wereldoorlog en in 1992 nog een aardbeving. Van 2005 tot 2007 heeft een ingrijpende renovatie plaatsgevonden, onder leiding van architect Piet Mertens.

De St. Christoffelkathedraal is niet alleen een historisch monument met een rijke kunstschat, maar ook een levendige katholieke kerkruimte. Sinds 1661 is zij *bisschopskerk (=kathedraal) van het in 1559 gestichte bisdom Roermond*. Dat maakt haar in kerkelijk

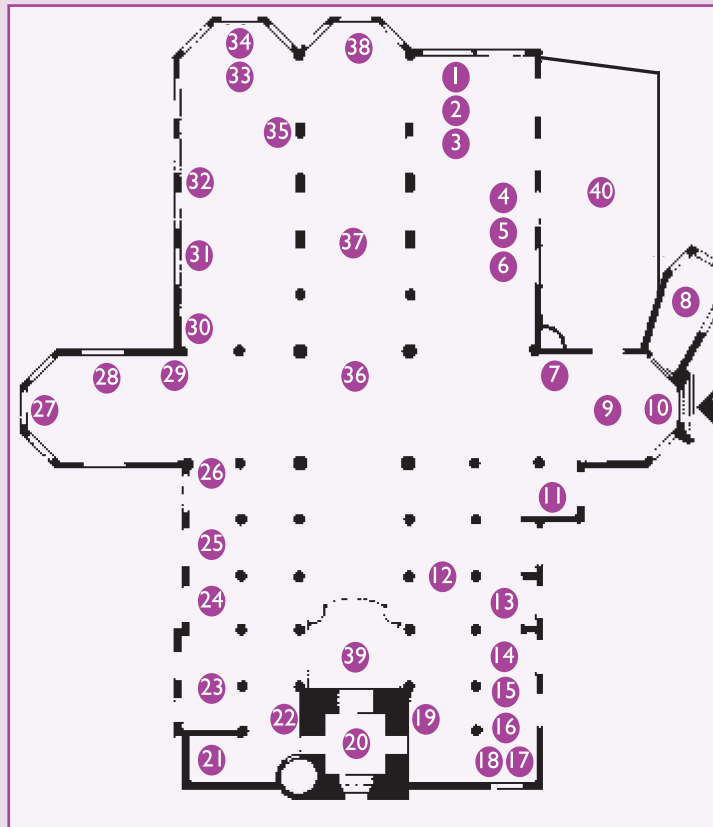
opzicht tot hoofdkerk van de provincie Limburg. Hier vinden dan ook op hoogfeesten pontificale eucharistievieringen plaats met de bisschop, priester- en diakenwijdingen en verschillende andere bijzondere plechtigheden. Ook is de kerk centrum voor liturgie en kerkmuziek in Limburg.

Samen met de Munsterkerk is zij *parochiekerk van de Roermondse binnenstad*, waar gelovigen samenkomen om te bidden tot God en de sacramenten te vieren. De eucharistieviering is de samenkomst van katholieken waarbij Jezus Christus aanwezig is door Zijn Woord en in het sacrament van de Eucharistie (brood en wijn worden Lichaam en Bloed van Christus).

Zo worden zij één gemeenschap die leeft in de geest van Christus, die Hem wil navolgen in woord en daad, gedragen door paus, bisschoppen, priesters, diakens, religieuzen én leken. Ook vandaag, nu voor vele mensen in Europa het geloof in God niet meer vanzelfsprekend is, willen de christenen in deze stad graag ten dienste staan van de velen die hier wonen of te gast zijn.

EEN BEKNOPTERONDGANG DOORDE KERK

1. **Gebrandschilderd raam** (Frans Nicolas, 1870): de dood en de tenhemelopneming van Maria, enige raam dat de Tweede Wereldoorlog overleefde.
2. **Maria-altaar** (Atelier Pierre Cuypers, 1884): drieluik van gepolychromeerd houtsnijwerk met de ‘vijftien blijde, droeve en glorievolle Rozenkransgeheimen’ én de verschijning van Maria aan Dominicus; altaarreliëfs met Oud-Testamentische voorstellingen; in de nis typisch kruis van het schippersgilde. (18e eeuw).
3. **Altaar en ambo** (Egino Weinert, 1985) van brons, voorstellende het bijbelse Emmausverhaal.
4. Serie van vier **ramen** (Diego Semprun Nicolas, 2005/12) voorstellende geheel links het Magnificat met daaronder de regionale Mariabedeplaatsen Gulpen, Panningen en Weert; daarnaast de Sterre der Zee met de Limburgse Maassteden (afgebeeld met hun kerken) Maastricht, Roermond en Venlo en daaronder de grote regionale bedevaartplaatsen Maastricht, Roermond en Kevelaar; daarnaast de Boom van Jesse met de regionale bedevaartplaatsen Venlo, Sittard en Landgraaf en geheel rechts de Verheerlijking van Maria met de bedevaartplaatsen Echt, Thorn en Tienray.
5. **Epitaaf** (1884) ter nagedachtenis aan de in 1684 ‘in geur van heiligheid’ overleden Joanna van Randenraedt, een bijzondere godvruchtige vrouw aan wie tijdens haar leven bijzondere gaven werden toegeschreven. Haar grafkelder – een tegel in de vloer markeert de toegang – werd in 2005 (her)ontdekt.
6. **Drieluik** (Albin Windhausen, 1926) voorstellende de Kruisafname met rechts de H. Jacobus en links de H. Christoffel; daarboven zes van twaalf **apostelbustes** (Henri Vivroux, 1783/86): afkomstig uit de afgebroken St. Nicolaaskerk in Maastricht, later geplaatst in de (inmiddels aan de eredienst onttrokken) Augustijnenkerk aldaar. De andere zes bustes hangen aan de overzijde in de zijmuur van het Sacramentskoor. In de nabijheid communiebank met biddende **engelenbeelden** (F. Dieterch, 1833) van eikenhout.
7. **Dalheimerkruis** (1300), een houten miraculeus gaffelkruis, het oudste en wellicht meest bijzondere kunstwerk in de kerk, oorspronkelijk uit de in de 19e eeuw opgeheven cisterciënzerabdij van Dalheim (D); daarboven **schilderij** ‘De stigmatisatie van Sint Franciscus’ (18e eeuw).

8. **St. Jacobskapel** met in nis in buitenmuur bijzondere armreliëk van de heilige Jacobus, kalkstenen Jacobusbeeld (1510), kast met relieken van diverse heiligen, houten plastiek voorstellende de H. Jacobus als pelgrim (Charles Vos, 1940) en glas-in-loodramen (Leo Reihs, 2004) die het levensverhaal van Jacobus, de pelgrimage naar diens graf in Santiago de Compostela en Roermond als belangrijke halteplaats op de pelgrimsroute vanuit Friesland verbeelden.
9. Eén van de **communiebanken** (18e eeuw), **drieluik** Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand (Pierre Evers, 1905) én (hoog boven onder een boog in de gewelven die aanzet gaf tot ombouw van de kerk in een hallenkerk) een 19e eeuws **Christoffelbeeld**.
10. **Christoffelbeeld** (Joseph Thissen, 1895): gipsprototype dat tot 2005 in de Munsterkerk stond, gemaakt t.b.v. een koperen beeld (Cox) dat tot 1921 de kathedraaltoren sierde.
11. **Schilderij** ‘Maria Hemelvaart’ (Jacob Sitterich, 1737). Daarboven **raam** (Bernd Nestler, 2011), vanwege innovatief karakter, meerdere eigentijdse technieken en vernieuwende wijze waarop met raamopening is omgegaan, winnaar prijsvraag Provincie Limburg bij gelegenheid van 450-jarig bisdomjubileum in 2009 rond thema ‘Al Licht’.

Het beeld daaronder betreft een aangeklede **staakmadonna** getiteld ‘Maria van de Maas’ (1850).

12. **Preekstoel** (Petrus Vink, 1725) in Vlaamse rococostijl, het meest indrukwekkende kunstwerk in de kerk, voorstellende Jacobus van Marchia die de ketterij vertrappt. Let op de ratten en de niet zichtbare maar wel te voelen manchetknoop.
13. Twee **biechtstoelen** (18^e eeuw) afkomstig uit Xanten (D) met daarboven twee **ramen** (Jean-Paul Raymond, 2010): ‘Roermondse kathedralen’. Links: De Sint-Christoffelkerk (sinds 1661 bisschopskerk) met afbeelding van patroonheilige en wapen bisschop Paredis (eerste bisschop van in 19^e eeuw heropgerichte bisdom). Tevens afgebeeld: attributen van Petrus (sleutels), Johannes (Lam), Jozef (staf met lelie), Theodorus (martelaarspalm) en Robertus (boek leraar), patroonheiligen van pastoors van in 2010 aan eredienst onttrokken H. Geestkerk. Rechts: afgebroken Middeleeuwse H. Geestkerk (van 1559 tot 1661 bisschopskerk) met wapen eerste bisschop (Lindanus) en 20^e eeuwse H. Geestkerk (in 2005 bij renovatie Christoffelkerk een jaar lang bisschopskerk).
14. Voormalige Romboutskapel, nu doopkapel: met **beelden** van heiligen Lucas, Rochus, Antonius en Jozef (19^e eeuw), eiken-houten beelden van heiligen Petrus en Paulus (Atelier Oor, 1900) en **ramen** (Jean Paul Raymond, 2014) voorstellende de levensloop van iedere christen die begint met het doopsel en dan de pelgrimsweg van zijn leven verder gaat onder het teken en de bescherming van het kruis.
15. **Doopvont** van Venetiaanse mozaïeksteentjes (Antoon Molkenboer, 1941) afkomstig uit in 2010 gesloten Roermondse H. Geestkerk (oorspronkelijk bedoeld voor in Tweede Wereldoorlog verwoeste Eglise Saint Esprit te Parijs). Op rand van bassin staat de doopformule, op kolom de H. Geest als duif en afbeelding doop Christus door Johannes de Doper.
16. Eén der **kruiswegstaties** (Albin Windhausen, 1890/91).
17. **Schilderij** voorstellende de H. Catharina óf de H. Agnes (17e eeuw).
18. **Altaar** met schildering ‘H. Johannes de Doper’ (18e eeuw). Daarboven **raam** (Annemiek Punt, 2011) geïnspireerd op H. Thomas More, waarbij blauw verwijst naar de doop, geel naar wijsheid en creativiteit, opgaande lijnen naar eeuwig leven, figuur in geel voor verdediger van het geloof, en zwaard en weegschaal naar gerechtigheid en strijdbaarheid.
19. Grootste van de in de kerk aanwezige **grafstenen** (1592, 3.000 kg.).
20. **Toren** (86 m., verwoest 1945, herbouwd 1957) met vijf klokken, waaronder de Mariaklok (1892, 4.612 kg.) en bekroond door koperen, van 22 karaats bladgoud voorzien, Christoffelbeeld (3.57 m.); onder de toren diverse grafstenen in de muur en eigentijds **Christoffelbeeld** (Jean Notten, 2003).